

Betreft: reactie op het wetsvoorstel “Voorschriften vrijstelling leerplicht bij richtingsbezwaren“

Amsterdam, 14 juli 2020

Gegroet lezer,

Wij zijn de ouders van een baby en een 5 jarige zoon die vrijstelling heeft van de leerplicht. Voor ons gezin werkt thuisonderwijs heel goed. Onze zoon ontwikkelt zich goed, heeft leuke vrienden, vaart zijn eigen koers en kent zichzelf.

Thuisonderwijs is fundamenteel anders dan schoolonderwijs. Iedereen is bekend met schoolonderwijs. Ook wij. Niet iedereen is bekend met thuisonderwijs. Daarom hebben we een aantal punten uit het wetsvoorstel gepakt en illustreren we aan de hand van wat we hebben geleerd gedurende de korte tijd dat we thuisonderwijs geven waarom dit wetsvoorstel geen wet moet worden. We schrijven vanuit onze specifieke ervaring, maar we weten dat onze ervaringen herkenbaar zullen zijn voor veel andere thuisonderwijsgezinnen.

1. Toetsen en kerndoelen passen niet bij thuisonderwijs

Als we iets aanbieden binnen zijn interessegebied, dan leert hij het uit zichzelf. Zo heeft hij zijn eerste letter leren schrijven met een plastic zwaard (de Z van Zorro) en hij zonder aansporing heeft geoefend tot hij een perfecte Z kon schrijven. Het verplichten van iets wat hem van zijn eigen projecten afhoudt zuigt alle motivatie uit hem.

Iets wat hem vandaag niet interesseert, interesseert hem morgen wel. Zo was tellen boven de 10 saai, totdat hij het belang inzag van klokkijken. Hij stond erop om klokkijken te oefenen tot hij het kon. In het proces leerde hij halven en kwarten. Ook weer zonder aansporing. Klokkijken is voor hem net zo leuk als samen een puzzel leggen.

We weten exact wat hij kan op elk moment.

Omdat we iedere dag met elkaar zijn, weten we precies tot welk getal hij kan optellen. We weten zelfs welk getal het is in de ochtend en welk getal het is in de middag als zijn energieniveau anders is. We kunnen voorspellen welke noot hij overslaat bij een liedje op de piano.

Intrinsieke motivatie en energieniveau zijn de belangrijkste drijvers om te leren.

Als iets zijn interesse heeft en hij is gemotiveerd dan kan hij in 10 minuten een nieuwe letter leren schrijven. Is het een andere letter dan hij zou kiezen, of is hij meer in de stemming om in bomen te klimmen, dan kunnen we het uren met hem oefenen zonder resultaat. Hoe langer hij buiten kan spelen, hoe meer motivatie en energie hij de volgende dag heeft voor intellectuele zaken.

Als je dit weet, dan zie je dat kerndoelen en toetsen niet bij thuisonderwijs passen. Zouden we een toets of een kerndoel moeten behandelen, dan neemt dat waardevolle tijd in beslag om dingen te oefenen waar hij zelf niet voor heeft gekozen (dan gaat het veel langzamer). Ook is de inhoud van een toets of kerndoel gericht op waar een schoolkind op dat moment zou moeten zijn. Omdat wij maatwerk leveren, zal ons kind al stof beheersen die pas later aan bod komt, maar misschien andere stof nog niet beheersen. De uitslag van een toets zal niks zeggen over zijn vooruitgang, maar eerder over of de toets toevallig behandelt wat hij al heeft gehad en het energieniveau op het moment van de dag dat hij de toets maakte.

Laat het aan de ouders hoe ze de vorderingen van hun kind bijhouden. Een portfolio van werkjes geeft al een uitstekend beeld van de vooruitgang.

2. Slechts één ouder onderwijs laten geven verkleint de wereld van het kind

Lesgeven vanuit eigen interesse werkt aanstekelijk

Onze zoon weet precies aan wie hij iets moet vragen voor het beste antwoord. Hij heeft een opa die de natuurwetten prachtig kan uitleggen. Een creatieve moeder kan goed met hem knutselen, een vader die hem leert rekenen en bevriende thuisonderwijsvader is handig in

het maken van constructies van metaal en hout. Door de activiteiten te verdelen op basis van interesse krijgt hij een breed en diep lesaanbod. Ook begrijpt hij al op 5 jarige leeftijd dat niet iedere volwassene alles weet en zoekt hij uit zichzelf de juiste persoon uit om iets aan te vragen.

Het maakt het onmogelijk om vanuit eigen interesse en kracht les te geven. Waarom zou een kind geen natuurkunde van opa mogen krijgen? Of pianoles van een muzieklerares? Dit voorstel is niet in het belang van het kind.

3. Thuisonderwijs overwegend thuis plaats laten vinden schaadt de onderwijskwaliteit

Iets laten meemaken werkt beter dan over iets vertellen

Onze zoon heeft dieren leren herkennen in de dierentuin. Niet van plaatjes. Hij weet daarom ook hoe chimpansees hun fruit wassen en gorilla's met een bal spelen. Zaken krijgen meteen een plek in de echte wereld er bestaat nooit verwarring over wat echt is en wat fantasie.

Waarom zouden we niet een half jaar in Frankrijk mogen verblijven mocht hij ooit Frans willen leren? Dit verbieden is niet in het belang van het kind.

4. Verplichten van Nederlands als voertaal is niet in het belang van het kind

Er bestaat een fantastisch breed aanbod in methodes en leermiddelen. Vooral in het Engels.

Er is voor ieder vak een groot aantal methodes beschikbaar om iets te onderwijzen. Aan iedere methode zitten voor en nadelen en niet alles past bij ieder kind. Onze zoon spreekt naast Nederlands ook Engels. Als we een leermiddel of methode zoeken om iets te oefenen met hem, dan googelen we dat in het Engels en het Nederlands. In het Engels komen er consequent meer en gevarieerdere resultaten naar boven dan in het Nederlands. Omdat thuisonderwijs ultiem maatwerk is, kunnen we methodes en leermiddelen proberen en

gebruiken wat het beste werkt voor onze zoon. En ook weer ieder moment switchen als het verandert.

Als dit wet wordt, dan zouden we methodes die nu goed voor hem werken niet meer mogen gebruiken. Het zou echt een hele schadelijke regel voor ons zijn die niets bijdraagt.

5. Verplichte gesprekken en huisbezoeken veroorzaken rechtsonzekerheid en zijn niet nodig.

Thuisonderwijskinderen zijn zichtbaar

Het feit dat een kind niet dagelijks door een leraar wordt gezien betekent niet dat het kind niet zichtbaar is. Onze kinderen zijn in beeld (geweest) bij een consultatiebureau, huisarts, zomerkamplidsters, pianolerares, zwemleraar, sportclubleraren, opa's en oma's, andere gezinnen en ga zo maar door.

Onderwijskwaliteit is prima te toetsen zonder rechtsonzekerheid te creëren

Wij zijn trots op ons thuisonderwijs en laten dat graag zien, maar dan wel aan een persoon die deskundig en onbevooroordeeld is en geen ander belang heeft dan te beoordelen of ons onderwijs voldoet.

Idealiter is dit een onafhankelijke deskundige (bijvoorbeeld Stichting Keurmerk Thuisonderwijs). Dit zou ook de onderwijsinspectie kunnen zijn, mits een nieuwe wet voldoende garanties biedt voor 1. Een onbevooroordeeld en deskundige inspecteur, 2. Een controleproces waarbij beroep kan worden ingesteld bij een onafhankelijk panel dat de middelen krijgt voor waarheidsvinding, en 3. de sancties proportioneel en omkeerbaar zijn.

Leeromgeving is hetzelfde als woonomgeving

De leeromgeving is thuis. Het feit dat de kinderen het zonder kleerscheuren tot leerplichtige leeftijd hebben gehaald is bewijs van de veiligheid. Het wetsvoorstel is vaag over wat er dan gecontroleerd zou moeten worden. Of het huis wel aan de bouwvoorschriften voldoet? Of het bureau van het kind wel in hoogte verstelbaar is? Een verplicht huisbezoek zet de deur open voor willekeur en rechtsonzekerheid. Een onderwijsplan kan prima op een neutrale

plek worden besproken. Dat zeggen wij niet alleen, maar ook leerplichtambtenaren van voor de wet van 1969 en Stichting Keurmerk Thuisonderwijs.

6. Tot slot

We hopen dat deze brief wat inzicht geeft in de werking van thuisonderwijs en de onwerkbaarheid van dit wetsvoorstel. Een goed wetsvoorstel dat zichtbaarheid van kinderen garandeert zonder de kwaliteit van thuisonderwijs te schaden is absoluut mogelijk. We zouden daarom graag zien dat er een nieuw wetsvoorstel wordt geschreven. Dit keer door beter geïnformeerde wetschrijvers en in samenwerking met de NVvTO.

Met vriendelijke groet,

Een thuisonderwijsgezin.